

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕОРІЙ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ

в сучасній юриспруденції поняття «суб'єктивне право» вживається для позначення міри дозволеної поведінки суб'єкта, яка визначена об'єктивним правом. а захист порушеного суб'єктивного права — одна з найважливіших категорій теорії права. суть правового захисту в правовій літературі трактується неоднозначно і з огляду на те, що існує велика кількість і різноманітність як загальних, так і галузевих теорій захисту суб'єктивних прав, слід розмежувати їх. розробкою загальних теорій захисту суб'єктивних прав займалися такі видатні представники правознавства як Г.м. стоянов, в. і. тертишніков, м. с. малеїн, с. с. алексеев, З.в.ромовська.

Найбільшою мірою, захист суб'єктивних прав можна спостерігати у галузі трудового і цивільного права. Насамперед слід звернутися до поняття права на захист із погляду теорії цивільного права. в.П. Грибанов у своїй роботі, присвяченій проблемі здійснення і захисту цивільних прав, відзначав, що «проблема захисту цивільних прав звичайно розглядається у зв'язку з розглядом питання про зміст суб'єктивного права...». с.м. Братусь при розгляді питання про захист цивільних прав вказує на таке: «Забезпеченість суб'єктивного права можливістю державного примусу — це його невід'ємна якість і така можливість існує не паралельно з іншими, закріпленими в суб'єктивному праві можливостями, а властива їм самим, тому що без цього вони не були б юридичними можливостями...». сформувався й інше міркування, яке визначає право на захист як окреме суб'єктивне право. дане припущення було висловлене П. Ф. Єлисейкіним, е. а. крашенніковим, З. в.

ромовською, а. П. сергєєвим. Зокрема, а. П. сергєєв обґрунтовує це в такий спосіб: «дане право як реальна правова можливість з'являється у власника регулятивного цивільного права лише в момент порушення чи оспорування останнього і реалізується в рамках виникаючих при цьому охоронних цивільних правовідносин...»

у трудовому праві під захистом прав та законних інтересів працівників розуміють сукупність матеріально-правових заходів, організаційних і процесуальних способів припинення і поперед-

ження порушень трудового законодавства, відновлення порушених трудових прав громадян і відшкодування понесеної внаслідок цього шкоди. саме в цій галузі панує ряд значних теорій:

і.в. лагутіна розглядає поняття захисту трудових прав у широкому і вузькому значеннях:

- у вузькому значенні це забезпечення додержання трудових прав, попередження і профілактика їх порушень;

- у широкому значенні – це реалізація захисної функції трудового права, яка, в свою чергу відображає захисну функцію держави;

З.м. ромовська притримується позиції, що необхідною передумовою правового захисту є наявність в особи права на захист. м.Г. александров вважав, що суб'єктивне право на захист складається з трьох елементів: можливість поведінки самого власника права; можливість вимагати певної поведінки від окремих осіб і можливість застосовувати примусову силу держави у випадку невиконання вимог зобов'язаними особами. але в.П. Грибанов не погоджується з позицією м.Г. александрова, бо вважав, що право на захист не зводиться лише до можливості звернення за захистом до державних органів, а і включає в себе можливість особи використовувати всі дозволені законом засоби впливу на порушника, захищати належне їй право своїми діями.

Значний вклад в дослідження захисту юридичних суб'єктивних прав внесли такі російські і радянські вчені – юристи як П.в. анісімов, с.с. алексеев, в.к. Бабаєв, а.в. власова, в.П. Грибанов, с.Ф. кечежян, м.Н. козюк, Н.и. матузов, Б.л. Назаров, Ф.м. рудинський, в.П. сальников, в.а. тархов, Р.О. Халфина і ін.

таким чином можна зробити висновок, що не дивлячись на велику кількість робіт багато питань теорії захисту суб'єктивних прав громадян залишаються мало досліджуваними.

в сучасному світі кожен захищає себе всіма можливими способами. але якщо потребується професійний і законний захист, то без допомоги адвоката не обійтись. Професія адвоката відома ще з давніх -давен і саме з того часу одним із головних обов'язків адвоката був і залишається захист суб'єктивних прав фізичних і юридичних осіб. в цьому випадку захисник – фігура ніби героїчна, борець за справедливість, захисник «принижених і ображених», але з іншого боку він виступає на захист і тих людей, хто порушив закон і в цьому випадку бореться з життєвими протиріччями. адвокат

втілює в своїй діяльності кожна з теорій захисту суб'єктивних прав, всі їхні аспекти, сторони. І знаючи про кожна з теорій, їх позитивні і негативні сторони захисник таким чином краще зможе відстоювати інтереси клієнтів і надавати більш кваліфіковану допомогу. Тому саме дослідження і детальна розробка теорій захисту прав людини і громадянина в юриспруденції дасть можливість суб'єктам права відчувати себе більш захищеними від посягань на їх права і інтереси. узагальнюючи вище сказане можна зробити висновок що, чим інтенсивніше буде розвиватися інститут адвокатури, тим якісніше будуть захищені права і інтереси окремих суб'єктів.